

Israël vreest

Nieuwe machten Arabische wereld zijn een nachtmerrie voor de Joodse staat

Wouter van Loon

De volksoptanden in het Midden-Oosten worden door sommigen juichend 'Arabische lente' genoemd, maar Israël vreest een extremistische winter. De focus van het Arabisch-Israëliësch conflict lag de afgelopen jaren op de relatie met de Palestijnen. In de beeldvorming is het een gevecht tussen David en Goliath, gezien de overmacht van Israël op alle fronten. Maar nu de eerste regimes in het Midden-Oosten vallen, kijkt Israël weer bezorgd naar de oude vijanden. Na de oprichting van de staat Israël in 1948 werd het land binnengevallen door de buurlanden Egypte, Syrië, Jordanië, Libanon, Irak, Saoedi-Arabië en Jemen. Israël hakte ze in de pan, waardoor de Arabieren het uit hun hoofd lieten om Israël nog eens aan te vallen.

De bedaarde stemming van de laatste jaren kan door de politieke omwentelingen weleens omslaan in een agressievere sfeer. In buurland Egypte komen de eerste signalen al bovendrijven. Oud-president Hosni Mubarak was misschien geen voorbeeldig leider, hij stond wel garant voor dertig jaar vrede.

De nieuwe interim-regering van Egypte wil de zwaarbewaakte grens met de Gazastrook openen. Israël vreest dat de terreurorganisatie Hamas op deze manier aan wapens kan komen. En Mohammed ElBaradei, oppositieleider tijdens de opstand tegen Mubarak en mogelijk presidentskandidaat, riep dat wanneer Israël Gaza binnenvalt, Egypte 'het zionistische regime' de oorlog zal verklaren.

Ook bij Israëls andere rivalen rommelt het. Hoewel niet elke opstand het vertrek van de machthebber tot gevolg heeft, doen de regimes toch concessies aan de oppositie – wat tot meer democratie zou kunnen leiden. Maar islamitische oppositiebewegingen zijn vaak het best georganiseerd en Israël vreest dat zijn nieuwe aartsvijand Iran via deze groeperingen meer invloed in de regio krijgt. Als Iran de Arabische landen tegen Israël weet op te zetten, is het maar de vraag wie de echte David en wie de echte Goliath is.

Vriend en vooral vijand: de burens van Israël

Egypte: Goede verhoudingen sinds het vredesverdrag uit 1979, nieuwe spanningen sinds het vertrek van Hosni Mubarak

Syrië: Geregeld bedreigingen over en weer, ook officieel vijanden. Trouwste bondgenoot van Israëls aartsvijand Iran

Jordanië: Viel Israël verschillende keren binnen, maar sinds het vredesverdrag uit 1994 zijn er relatief goede verhoudingen

Libanon: Werde in 2006 nog binnengevallen door Israël. Gespannen relatie, ook vanwege terreurgroep Hezbollah

Irak: Officieel vijand van Israël, sinds de val van Saddam Hoessein zijn de verhoudingen onduidelijk

Jemen: Bij wet vijand van Israël, wil relatie niet verbeteren tot Israël Palestijnse staat heeft geaccepteerd

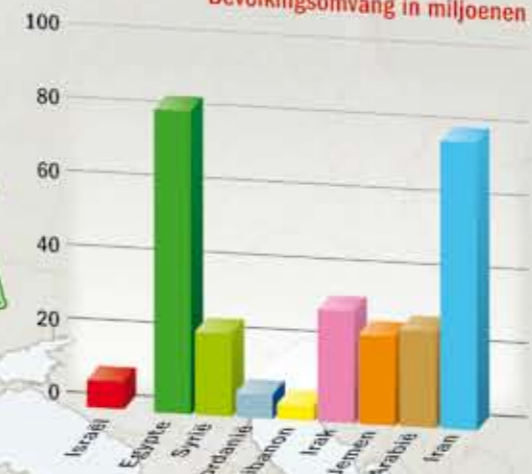
Saoedi-Arabië: Officieel vijanden, maar onderneemt de afgelopen jaren voorzichtig toenaderingspogingen

Iran: Eerste moslimland dat Israël erkende, trok dat in toen het een islamitische republiek werd. Nu is het Israëls staatsvijand nummer 1

Speldenknop Israël
Landoppervlakte in vierkante kilometer

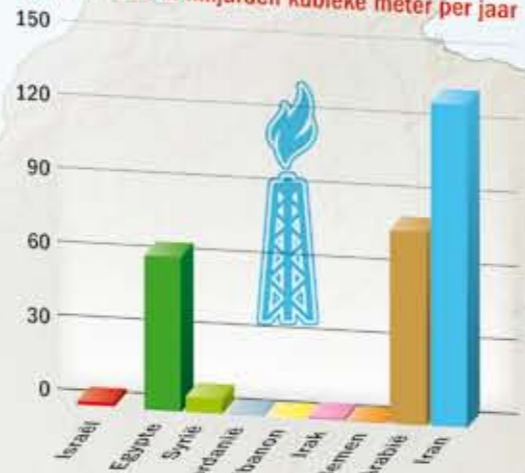
Egyptische massa
Bevolkingsomvang in miljoenen

Saoedi-Arabië domineert
Olieproductie in miljoen vaten per dag

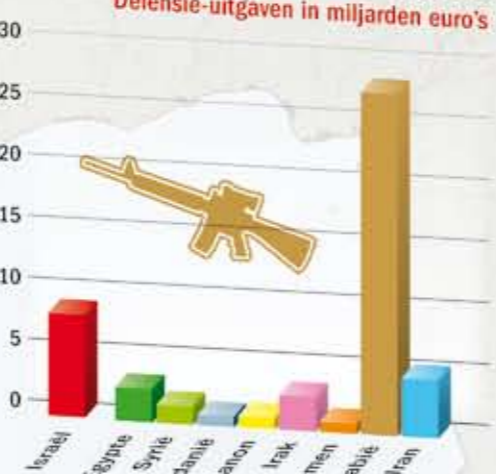
Gasreus Iran
Gasproductie in miljarden kubieke meter per jaar

Rijke Israëliërs
Bruto binnenlands product in miljarden euro's

Saoedi's spannen de kroon
Defensie-uitgaven in miljarden euro's

Arabische overmacht
Aantal militairen in duizenden

Strijd om kennis
Aantal wetenschappelijke publicaties

